

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6203/2541

ธนาคารศรีนคร จำกัด(มหาชน) นายพิเชษฐ์ วิภวณิกโยผู้ร้อง เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ผู้คัดค้าน บริษัทพันธ์เอ็น ยีนีเยริง จำกัดจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 243, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 153, ป.พ.พ. มาตรา 193/30, ป.พ.พ. มาตรา 193/12, พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 22, ป.วิ.พ. มาตรา 248, ป.วิ.พ. มาตรา 238, ป.พ.พ. มาตรา 1120, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 22

ย่อ / หลักกฎหมาย

ศาลอุทธรณ์ฟังข้อเท็จจริงว่า ผู้ร้องถือหุ้นบริษัท จำเลยจำนวน 100 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 1,000 บาท รวมเป็นเงิน 100,000 บาท ผู้ร้องชำระเงินค่าหุ้น ขณะจัดตั้งบริษัทเป็นเงิน 25,000 บาท คงค้างชำระเงินค่าหุ้น อีก 75,000 บาท แต่ในการวินิจฉัยปัญหาข้อที่ว่าสิทธิเรียกร้อง ในมูลหนี้เงินค่าหุ้นที่ผู้ร้องค้างชำระขาดอายุความหรือไม่ ศาลอุทธรณ์กลับฟังข้อเท็จจริงว่ากรรมการบริษัทจำเลย เรียกให้ผู้ร้องชำระเงินค่าหุ้นส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 50 ให้ครบมูลค่าของหุ้น อันแสดงว่าผู้ร้องค้างชำระเงินค่าหุ้น เพียง 50,000 บาท เท่านั้น ฉะนั้น ข้อเท็จจริงที่ศาลอุทธรณ์ฟังมาจึงขัดกันไม่เป็นไปในทางเดียวกันว่าผู้ร้อง ยังค้างชำระเงินค่าหุ้นอยู่เพียงใดศาลฎีกาจึงฟังข้อเท็จจริง ใหม่ได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 243 (3) (ก)ประกอบด้วยมาตรา 247 และพระราชบัญญัติล้มละลายพ.ศ. 2483 มาตรา 153 ตามบทบัญญัติมาตรา 1120 และ 1121 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ให้อำนาจกรรมการบริษัทจะเรียกผู้ถือหุ้นส่งใช้เงินค่าหุ้นซึ่งยังจะต้องส่งอีกในแต่ละคราวเมื่อใดเป็นจำนวนเงินเท่าใดก็ได้ที่ตราบเท่าที่บริษัทยังคงค้างอยู่ และเมื่อกรรมการบริษัทเรียกให้ผู้ถือหุ้นส่งใช้เงินค่าหุ้นซึ่งยังจะต้องส่งอีก สิทธิเรียกร้องก็เกิดขึ้นในแต่ละคราวที่กรรมการบริษัทส่งคำบอกกล่าวเรียกเงินค่าหุ้นนั้น และเนื่องจากสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้เช่นว่านี้ไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น จึงมีกำหนดอายุความ 10 ปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/30 เมื่อกรรมการบริษัทจำเลยไม่เคยส่งคำบอกกล่าวเรียกเงินค่าหุ้นซึ่งยังจะต้องส่งอีกไปยังผู้ร้องซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นบริษัทจำเลยจึงยังไม่อาจบังคับสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้เงินค่าหุ้นที่ผู้ร้องค้างชำระอายุความจึงไม่เริ่มนับตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/12 ดังนั้นเมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยเด็ดขาด ผู้คัดค้านจึงมีอำนาจตาม พระราชบัญญัติล้มละลายฯ มาตรา 22 และมาตรา 119 เรียกให้ผู้ร้องซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัทจำเลยชำระเงินค่าหุ้นซึ่งยังจะต้องส่งอีกทั้งหมดได้

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากศาลชั้นต้นมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาดเมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2534 ต่อมาผู้คัดค้านมีหนังสือยืนยันให้ผู้ร้องชำระหนี้เงินค่าหุ้นที่ค้างชำระต่อบริษัทจำเลยจำนวน 75,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีนับแต่วันที่ 29 มีนาคม 2536 จนกว่าจะชำระเสร็จแก่ผู้คัดค้านผู้ร้องยื่นคำร้องว่า เมื่อต้นปี 2524 กรรมการของบริษัทจำเลยมีหนังสือบอกกล่าวผู้ร้องให้ชำระเงินค่าหุ้นที่ค้างชำระ 75,000 บาท ผู้ร้องจึงชำระเงินค่าหุ้นจนครบถ้วนแล้ว อย่างไรก็ตามสิทธิเรียกร้องในเงินค่าหุ้นนับแต่วันที่บริษัทจำเลยบอกกล่าวถึงวันที่ผู้คัดค้านทวงถามเป็นเวลาเกิน 10 ปี จึงขาดอายุความนอกจากนี้นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทซื้อบริษัทจำเลยออก

ไปจากทะเบียนตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2529 บริษัทจำเลยจึงไม่มีสภาพเป็นนิติบุคคล โจทก์ฟ้อง
บริษัทจำเลยหลังจากบริษัทจำเลยไม่มีสภาพเป็นนิติบุคคล จึงเป็นฟ้องไม่ชอบด้วยกฎหมาย
ผู้คัดค้านจึงไม่มีอำนาจให้ผู้ร้องชำระเงินค่าหุ้น ขอให้มีคำสั่งจำหน่ายชื่อผู้ร้องออกจากบัญชีลูกหนี้
ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านว่า ผู้ร้องไม่มีหลักฐานการชำระหนี้เงินค่าหุ้นครบถ้วนมาแสดง ตามหลักฐาน
บัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นฉบับล่าสุดลงวันที่ 14 มิถุนายน 2523 ระบุว่าผู้ร้องค้างชำระเงินค่าหุ้นทั้งสิ้น
75,000 บาท การเรียกเงินค่าหุ้นที่ค้างชำระนั้นกรรมการจะเรียกให้ผู้ถือหุ้นชำระเมื่อใดก็ได้ ไม่ต้อง
เรียกภายใน 10 ปี ตราบใดที่ผู้ร้องยังไม่ชำระเงินค่าหุ้นเต็มมูลค่า ความรับผิดชอบเกี่ยวกับเงินค่าหุ้นที่
ค้างของผู้ร้องยังคงมีอยู่ แม้บริษัทจำเลยจะถูกนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทขีดชื่อออกจากทะเบียน
กรรมการของบริษัทจำเลยก็ยังมีสิทธิเรียกร้องให้ผู้ถือหุ้นชำระเงินค่าหุ้นที่ค้างชำระได้เสมือนบริษัท
จำเลยยังมีได้เลิก เมื่อบริษัทจำเลยล้มละลายอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับทรัพย์สินของบริษัทจำเลย
จึงตกแก่ผู้คัดค้าน กระบวนพิจารณาในคดีอันเกี่ยวข้องกับบริษัทจำเลยหลังจากบริษัทจำเลยไม่
มีสภาพเป็นนิติบุคคลจึงชอบด้วยกฎหมายผู้คัดค้านจึงมีอำนาจแจ้งให้ผู้ร้องชำระหนี้เงินค่าหุ้น
บริษัทจำเลย 75,000 บาท ที่ค้างชำระแก่ผู้คัดค้านได้ขอให้ยกคำร้องของผู้ร้องศาลชั้นต้นพิจารณา
แล้วมีคำสั่งให้ยกคำร้องของผู้ร้องผู้ร้องอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนผู้ร้องฎีกาศาลฎีกาแผนก
คดีล้มละลายวินิจฉัยว่า "ที่ผู้ร้องฎีกาว่าคดีฟังไม่ได้ว่าผู้ร้องเป็นหนี้ค่าหุ้นบริษัทจำเลยจำนวน
75,000 บาทตามที่ผู้คัดค้านกล่าวอ้างนั้น เห็นว่าตามฎีกาของผู้ร้องล้วนเป็นการโต้เถียงดุลพินิจใน
การรับฟังพยานหลักฐานของศาลอุทธรณ์เป็นฎีกาในข้อเท็จจริง เมื่อคดีนี้ราคาทรัพย์สินที่พิพาท
กันในชั้นฎีกามีจำนวนไม่เกินสองแสนบาท คดีจึงต้องห้ามฎีกาในข้อเท็จจริงตามประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 248 วรรคหนึ่งประกอบพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483
มาตรา 153 ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย คดีคงมีปัญหาคือต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้ร้องว่าสิทธิเรียกร้องใน
มูลหนี้เงินค่าหุ้นที่ผู้ร้องค้างชำระนั้นขาดอายุความหรือไม่เนื่องจากคดีนี้คู่ความฎีกาได้เฉพาะ
ปัญหาข้อกฎหมาย ซึ่งในการวินิจฉัยปัญหาเช่นว่านี้ศาลฎีกาจำต้องถือข้อเท็จจริงที่ศาลอุทธรณ์ได้
วินิจฉัยจากพยานหลักฐานในสำนวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา
238 ประกอบมาตรา 247 และพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 153 ศาลอุทธรณ์ฟัง
ข้อเท็จจริงว่าผู้ร้องถือหุ้นบริษัทจำเลยจำนวน 100 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 1,000 บาท
รวมเป็นเงิน 100,000 บาท ผู้ร้องชำระเงินค่าหุ้นขณะจัดตั้งบริษัทเป็นเงิน 35,000 บาท คงค้าง
ชำระเงินค่าหุ้นอีก 75,000 บาท แต่ในการวินิจฉัยปัญหาข้อที่ว่าสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้เงินค่าหุ้นที่
ผู้ร้องค้างชำระขาดอายุความหรือไม่ ศาลอุทธรณ์กลับฟังข้อเท็จจริงว่ากรรมการบริษัทจำเลยมี
หนังสือบอกกล่าวลงวันที่ 9 มิถุนายน 2523 ให้ผู้ร้องชำระเงินค่าหุ้นที่ค้างชำระภายในวันที่ 3
กรกฎาคม 2523 ศาลฎีกาพิจารณาหนังสือบอกกล่าวที่ศาลอุทธรณ์ยกขึ้นอ้างดังกล่าวแล้วปรากฏ
ข้อความว่ากรรมการบริษัทจำเลยเรียกให้ผู้ร้องชำระเงินค่าหุ้นส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 50 ให้ครบ
มูลค่าของหุ้น อันแสดงว่าผู้ร้องค้างชำระเงินค่าหุ้นเพียง 50,000 บาท เท่านั้น ฉะนั้นข้อเท็จจริงที่
ศาลอุทธรณ์ฟังมาจึงขัดกันไม่เป็นไปในทางเดียวกันว่าผู้ร้องยังค้างชำระเงินค่าหุ้นอยู่เพียงใด
ศาลฎีกาจึงฟังข้อเท็จจริงใหม่ได้ ตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 243(3)(ก)
ประกอบด้วยมาตรา 247 และพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 153 สำหรับอายุความ
สิทธิเรียกร้องในมูลหนี้เงินค่าหุ้นที่ผู้ร้องค้างชำระนั้น ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
มาตรา 1120 บัญญัติว่า "บรรดาเงินค่าหุ้นซึ่งยังจะต้องส่งอีกนั้น กรรมการจะเรียกให้ผู้ถือหุ้นส่งใช้
เสียเมื่อใดก็ได้" และมาตรา 1121 บัญญัติต่อไปว่า "การเรียกเงินค่าหุ้นแต่ละคราวนั้น ท่านบังคับว่า"

ให้ส่งคำบอกกล่าวล่วงหน้าไม่ต่ำกว่ายี่สิบเอ็ดวัน ด้วยจดหมายส่งลงทะเบียนไปรษณีย์และผู้ถือหุ้นทุกคนจะต้องใช้เงินตามจำนวนที่เรียกนั้นแต่กรรมการจะได้กำหนดไปว่าให้ส่งไปยังผู้ใด ณ ที่ใด และเวลาใด" ตามบทบัญญัติดังกล่าวให้อำนาจกรรมการบริษัทจะเรียกผู้ถือหุ้นส่งใช้เงินค่าหุ้นซึ่งยังจะต้องส่งอีกในแต่ละคราวเมื่อใดเป็นจำนวนเงินเท่าใดก็ได้ที่บริษัทยังคงค้างอยู่ และเมื่อกรรมการบริษัทเรียกให้ผู้ถือหุ้นส่งใช้เงินค่าหุ้นซึ่งยังจะต้องส่งอีก สิทธิเรียกร้องก็เกิดขึ้นในแต่ละคราวที่กรรมการบริษัทส่งคำบอกกล่าวเรียกเงินค่าหุ้นนั้นและเนื่องจากสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ เช่นว่านี้ไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น จึงมีกำหนดอายุความ 10 ปีตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/30 เมื่อวินิจฉัยมาข้างต้นแล้วว่า กรรมการบริษัทจำเลยไม่เคยส่งคำบอกกล่าวเรียกเงินค่าหุ้นซึ่งยังจะต้องส่งอีกไปยังผู้ร้องซึ่งเป็นผู้ถือหุ้น บริษัทจำเลยจึงยังไม่อาจบังคับสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้เงินค่าหุ้นที่ผู้ร้องค้างชำระ อายุความจึงไม่เริ่มนับตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/12 สิทธิเรียกร้องของผู้คัดค้านในอันที่จะเรียกให้ผู้ร้องชำระจึงยังไม่ขาดอายุความดังนั้น เมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยเด็ดขาด ผู้คัดค้านจึงมีอำนาจตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 22 และมาตรา 119 เรียกให้ผู้ร้องซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัทจำเลยชำระเงินค่าหุ้นซึ่งยังจะต้องส่งอีกทั้งหมดได้ ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษามานั้นศาลฎีกาเห็นพ้องด้วยในผลฎีกาของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น"พิพากษายืน

องค์คณะ

อภิศักดิ์ พรวรชราภา · ไพโรจน์ คำอ่อน · พิชัย เตโชพิทยากุล

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/6203/2541>